

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın İçişleri Bakanı Sayın Ali YERLİKAYA tarafından Anayasa'nın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Sümeyye BOZ
Muş Milletvekili

Mardin'in Artuklu, Nusaybin ve Kızıltepe ilçelerinde sabah saatlerinde yapılan ev baskınlarında Ziyet Algan, Lokman Aslan, Mithat Yılmaz, Hilat Çelik ve Jinnews muhabiri Öznur Değer'in darp edilerek gözaltına alındığı belirtilmiştir. Gözaltına alınanların Mardin İl Emniyet Müdürlüğü'ne götürüldüğü ve ifade işlemlerinin sürdüğü bildirilmiştir.

Basın mensuplarına yönelik keyfi gözaltılar ve darp iddiaları, basın özgürlüğü ile temel hak ve hürriyetlerin ihlaline neden olabilecek uygulamalardır. Basın mensuplarının ve yurttaşların güvenliğini tehdit eden bu tür eylemlerin, toplum nezdinde kaygıya yol açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 28. maddesi, basının özgür olduğunu ve sansür edilemeyeceğini güvence altına almaktadır. Anayasa'nın 19. maddesi ise kişisel özgürlük ve güvenliğini teminat altına alırken, keyfi gözaltı ve tutuklamaların hukuka aykırı olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin (AIHS) 5. maddesi, kişisel özgürlük ve güvenlik hakkını korumakta; 10. maddesi ise ifade ve basın özgürlüğünü garanti altına almaktadır.

Basın mensuplarının gözaltına alınması, darp edilmesi ve mesleklerini icra ederken baskı altına alınmaları, halkın bilgi alma hakkına doğrudan zarar vermektedir. Gazetecilerin görevi, toplumu bilgilendirmek ve kamu yararını gözetmektir. Bu nedenle, gazetecilerin keyfi bir şekilde engellenmesi, demokratik toplum düzeni ve hukukun üstünlüğü prensibi ile bağdaşmaz.

AIHS'nin 3. maddesi, işkence ve insanlık dışı veya aşağılayıcı muamele yasağı getirmektedir. Kolluk kuvvetlerinin gözaltı sırasında yetkilerini aşmaları, hukuka aykırı muamele olarak değerlendirilir ve bu tür eylemler etkili bir şekilde soruşturulmadığı takdirde devletin uluslararası yükümlülüklerini ihlal etmiş olacağı kabul edilir. Bu gerekçeler ışığında, bahsi geçen olayla ilgili olarak hukuka uygun hareket edilip edilmediğinin belirlenmesi, sorumluların tespit edilerek gerekli adli ve idari işlemlerin başlatılması zorunludur. Basın özgürlüğü, demokratik toplumların vazgeçilmez bir unsurudur ve bu tür ihlallerin cezasız kalması, demokratik kurumların zedelenmesine yol açacaktır.

Bu bağlamda:

23905

1. Gözaltı işlemleri sırasında darp iddialarına ilişkin herhangi bir inceleme başlatılmış mıdır? Başlatılmışsa bu soruşturmanın detayları nelerdir?
2. Gözaltı sırasında kolluk kuvvetlerinin orantısız güç kullanıp kullanmadığına dair herhangi bir görüntü veya delil mevcut mudur? Bu deliller ışığında sorumlular hakkında hangi işlemler başlatılmıştır?
3. Jinnews muhabiri Öznur Değer'in gazetecilik faaliyetleri nedeniyle mi gözaltına alındığı iddia edilmektedir? Bu konuda yasal dayanak nedir?
4. Gözaltına alınma süreçlerinde Anayasa'nın 28. maddesi ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 10. maddesi uyarınca hangi hukuki prosedürler uygulanmıştır?
5. Gözaltı ve darp iddialarının cezasız kalmaması için İçişleri Bakanlığı olarak nasıl bir mekanizma devreye sokulacaktır?
6. Türkiye genelinde 2023 ve 2024 yıllarında gözaltına alınan gazeteci sayısı kaçtır ve bu gözaltılar hangi gerekçelere dayandırılmaktadır?